

Afrika 2008: Analýza růstu

(Sepsané na základě : *Africké ekonomické perspektivy 2008**)

Kenneth Ruffing

- ◆ Ekonomický růst se zrychlí pro vývozce ropy, ale zpomalí pro dovozce.
- ◆ Díky vysokým cenám dovezených potravin a ropy roste inflace.
- ◆ Prohlubují se deficity běžných účtů v zemích dovážejících ropu

Afrika zaznamenala rekord v ekonomickém růstu v minulých čtyřech letech. Roku 2007 zaznamenal kontinent růst 5.7 % HDP a vzrůst 3.7 % na obyvatele. Podle ukazatelů bude pokračovat zrychlování i v roce 2008 a uzavře se roku 2009.

Tato tendence však schovává mnohé skutečnosti, které je potřeba vzít v úvahu v měřítkách politického přizpůsobování. Vývozci ropy musí připisovat ke svým nečekaným ziskům investice do školství a školení, rozvoj infrastruktury a zlepšení obchodního prostředí. Cílem je rozrůznit ekonomii aby rostla i v momentě, kdy nebude tolik ropy nebo se její množství stane nedostatečným. Důležité zisky z ropného průmyslu nebudou trvat věčně. Je jisté, že vlády předvídat úpadek tohoto průmyslu a „post-ropné“ období zasáhne politiky, které se budou muset přizpůsobit.

Země dovážející ropu se musí postavit těmto výzvám, pozorovatelným díky vzrůstajícím cenám dovozu, které jsou navíc vyostřené mezinárodním růstem cen potravin. Tyto jevy mohou vést ke zhoršení deficitů běžných účtů a poškození směnných lhůt. Další nebezpečí, kterému musí dovozci ropy čelit je risk snížení cen vývozu neropného majetku. Tím by mohlo dojít i ke snížení domácí poptávky a zpomalení ekonomického růstu z důvodu snížení zisků z vývozu.

Vývozci ropy nejsou s jistotou chráněni proti vysokým cenám potravin. Nedávné zvýšení cen dovážených produktů zasáhlo jak země dovozců ropy, tak země vyvážející a obě dvě skupiny zemí bojují zároveň proti inflaci. Silné zvýšení domácí poptávky zvýšilo ceny ve vyvážejících zemích, zatímco zvýšení cen benzínu a dovezených potravin způsobilo inflaci v zemích ropu dovážejících.

V těchto zemích (kromě Zimbabwe, která je na hranici hyperinflace a která není zahrnuta ve zprávě Africké ekonomické perspektivy 2008) se inflace omezila na 5.5 % v roce 2005

ale v roce 2007 se zvýšila na 6.7%. Pro vývozce ropy bylo zvýšení více znatelné: v roce 2006 činila inflace 5.4 % a 7.5 % v roce 2007.

Další skutečnost, která je schována za čísly růstu je, že země vyvážející čistě ropu mají podle zprávy důležitou výhodu před dovozci. V roce 2008 se dá předpokládat že skutečná míra průměrného růstu HDP první skupiny dosáhne 6.8%, zatímco u druhé by mohla mít hodnotu 4.9%. Nejde jen o průměry; odchylky mezi zeměmi jsou ještě více zjevné. Skupina, kterou reprezentují výrobci ropy a plynu těží nejen z výše cen těchto primárních materiálů, ale také ze zvyšující se produkce v některých zemích jako je Angola, Rovniková Guinea a Libye.

Avšak v jádru této skupiny jsou výrobci jejichž zásoby už klesají nebo investice hlavních podniků v jejich infrastruktury a průmysl brzy skončí. Pro ně nejsou čísla o růstu tak zajímavá. Tento faktor bude vést k novému sblížení růstu míry dvou skupin států roku 2009, pokud bude kombinován s pokračující opatrností a dobrým vedením mnoha důležitých vývozců.

Pro země dovážející ropu, které vyváží zemědělské produkty a kovy, je výše cen v roce 2007 poslem dobrých zpráv. Mosambik, Namibie, Jižní Afrika, Zambie zaznamenaly silný růst díky hliníku, železu, mědi, zlatu a platině. Cena kaučuku, kávy, kakaa a dokonce i bavlny - které byly během několika minulých let nízké – zaznamenaly silné zvýšení. Dvanáct z 35 zemí zahrnutých v přehledu AEP 2008 uspělo ve zvýšení objemu jejich vývozu o víc než 5%. Turismus má silný vliv na ekonomii Kapverd, Egypta, Keni, Maurucia a Tanzanii, zatímco zemědělské a lesnické produkty pomáhají Beninu, Kamerunu, Etiopii, Keni a Libérii.

Příliš vysoká cena ropy pokračuje v poškozování stability makroekonomií zemích dovážející čistě ropu až do chvíle,

kdy se podaří jim samým zvýšit jejich vývoz a obnovit vyváženost běžných účtů na úroveň, která je schopnější života. Děje se tak v období růstu cen, které vznikají zlepšením zemědělské produktivity pro vnitřní trh stejně jako pro export. Zároveň to znamená snížit ztráty, které vyplývají z korupce a špatného vedení a posílit obchodní

prostředí pro upoutání zájmu lokálních a mezinárodních investorů.

Financování deficitů přes půjčky by mohlo riskovat ještě jednou neudržitelné zvýšení zadlužení. To se nesmí za žádnou cenu stát.

* Jedná se o společnou zprávu Africké rozvojové banky a Rozvojového centra OECD s Ekonomickou komisí pro Afriku OSN (UNECA), která byla finančně podpořena Evropskou komisí.

Citace a reprodukce informací z Politických poznatků Rozvojového centra OECD čtenáři v jejich vlastních publikacích jsou vítány. Na oplátku žádá Centrum o poděkování v těchto publikacích a o jejich exemplář. Kompletní text Politických poznatků a další informace Rozvojového centra jsou k dispozici na www.oecd.org/dev

Centre de développement de l'OCDE
2, rue André-Pascal,
75775 Paris Cedex 16, France
Tél : 33 (0)1 45.24.82.00
Fax : 33 (0)1 44.30.61.49
email : cendev.contact@oecd.org